Ditt val 2026

Våra valreportrar Anders Ahlberg och Göran Lundberg om hur **din röst i 2026 års val kan forma din vardag** och varför det är viktigt att du också gör den hörd på valdagen 13 september.

Anders Ahlberg

Göran Lundberg

– Vad gör kommunen med mina skattepengar egentligen?

En femtedel av din lön – vad gör kommunen med de pengarna? Din röst i kommunalvalet i september kan påverka svaret på den frågan.

Sveriges 290 kommuner har stor makt över vardagen. Det är därför viktigt att exempelvis tidningar håller koll på hur den utövas.

Kommunen tar in runt 20 kronor per hundralapp i skatt. Och kommunen bestämmer själv; ingen högre makt lägger sig i frågorna.

Vi har redan skrivit om skola och barnomsorg i den här serien. Utöver det sköter kommunen också det här:

- Socialtjänst – äldreomsorg, stöd till familjer och ekonomiskt bistånd.
- Hjälp till personer med funktionsnedsättning, som anpassade bostäder.
- Räddningstjänst och olycksförebyggande arbete.
- Planering av bostäder och bygglov.
- Vatten, avlopp och sophantering.
- Bibliotek.
- Krisberedskap och lokalt civilt försvar.
- Färdtjänst (även om någon annan driver den).
- Serveringstillstånd och livsmedelskontroll.
- Lokala valarrangemang.

Fel måste rättas

En kommun kan också ställas till svars för fel. Två exempel:

– **2025 dömdes** Hudiksvall att betala 2 miljoner kronor om inte brister i Ede skola rättades till inom några månader.

– **2019 ålades** Kungälv att vid vide om 15 miljoner kronor lösa ett VA-problem i kustsamhället Aröd.

Men: den dagliga granskningen hänger alltså på lokala medier som den här tidningen. Därför finns statligt mediestöd som främst går till just lokal journalistik.

Myt eller inte – hur är det egentligen?

”Kommunen har väl inte mycket att säga till om – allt bestäms ju högre upp.”

Fakta: Kommunens budget är ofta på miljardbelopp. Politikerna fattar självständiga beslut om pengarna och påverkar därmed i princip varje dag i ditt liv.

Mer om Sveriges kommuner:

Vi har 290 kommuner, från Kiruna längst i norr till Trelleborg allra sydligast.

Politikerna i kommunfullmäktige tar alla beslut om hur kommunens pengar ska användas.

Mediestödet på drygt 800 miljoner har lokal bevakning (av bland annat kommunerna) som ett huvudområde.

Upp till dig – så kan du själv påverka:

- **Hitta en fråga** som du brinner för. Kolla sedan vad de lokala partierna tycker och lägg din röst efter det.
- **Prata med grannar och vänner**. Vilka frågor är viktigast lokalt? Rösta tillsammans för en förändring.
- **Saknas någon** som driver frågan? Fundera på om det kanske behövs ett nytt parti inför kommande val.

Många bäckar små... *Enligt statistik från SCB förbrukade Sveriges 290 kommuner tillsammans 868,7 miljarder kronor under 2024. Skola, barnomsorg och äldreomsorg är centrala ansvarsområden. Men pengarna ska räcka till mer – mycket mer. Och villkoren för kommunernas vardag varierar stort över landet.*

Olika förutsättningar – ändå ska alla kommuner klara samma saker

Kommunerna har olika möjligheter att klara sina uppdrag – skillnaderna är stora.

Alla kommuner har samma ansvar. Vi ska ha ungefär lika bra service oavsett var vi bor.

Men förutsättningarna skiljer sig rejält:

Dorotea i Västerbotten tar ut högst kommunalskatt – 35,65 kronor per hundralapp. Det är 6,65 kronor mer än i **Österåker** norr om Stockholm med lägst skattesats på 28,93 kronor.

Stockholmskommunen **Danderyd** får in mest skatt per invånare: 95 576 kronor. Skånska **Örkelljunga** i botten når inte ens hälften – 43 365 kronor. Trots det har Danderyd valt en skattesats på 30,58 procent, nästan två kronor högre än Österåkers 28,93 procent, som ger 50 504 kronor per invånare. Örkelljunga ligger på 30,24 procent och Dorotea får med 35,65 i skatt in 56 237 kronor per person.

Skillnaderna är alltså stora. Därför hjälper staten till med bidrag och utjämningspengar: Dorotea med sina 2 300 invånare på en yta lika stor som Blekinge får 40 735 kronor per invånare i stöd. Danderyd med 32 400 invånare på en hundradel så stor yta betalar i stället in 24 668 kronor per person till systemet. Örkelljunga får 24 981 kronor i bidrag per invånare.

Men: oavsett vad som sedan blir kvar till verksamheterna är detta kommunalpolitikens stora fråga – och även din att rösta om.

Värda att vårda. *Äldreomsorg är ett av kommunens viktigaste ansvarsområden.* Illustration: Adobe Stock

Kommunpolitiken – ombytlig och med fler kockar

Kommunalpolitiken har tveklöst mer schwung än rikspolitiken.

Här sker samarbeten över blockgränserna ofta – och i vissa kommuner byter ledningen händer mitt i mandatperioden.

Ta Ljusdal: tre olika styren med lika många konstellationer under en och samma mandatperiod.

Lokala partier kan formas kring en enskild fråga eller en lokal profil som folk känner igen.

Sådana ortspartier är i dag med och bestämmer i 44 av landets 290 kommuner. Hagfors är ett praktexempel – där styr Oberoende Realister själva och är det klart största partiet.

Din röst i höst kan vässa lokalpolitiken ännu mer.

Vad vill riksdagspartierna?

QR-koden öppnar hemsidan i din telefon

Vänsterpartiet

Partiledare **Nooshi Dadgostar**

Socialdemokraterna

Partiledare **Magdalena Andersson**

Miljöpartiet

Språkrör **Amanda Lind** **Daniel Helldén**

Centerpartiet
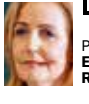
Partiledare **Elisabeth Thand Ringqvist**

Liberalerna

Partiledare **Simona Mohamsson**

Kristdemokraterna
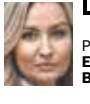
Partiledare **Ebba Busch**

Moderaterna

Partiledare **Ulf Kristersson**

Sverigedemokraterna

Partiledare **Jimmie Åkesson**